

קדיה מולודובסקי, שירים

תרגום: שלמה צוקר

מתוך הספר חשוונדיקע נעכט, לידער [לילות חשוון, שירים], הוצאת ב' קלצקין, וילנא 1927.

שירי נשים

I

נְשׁוֹת מְשַׁפְּחָתְנוּ תְּבַאֲנָה אֵלַי בְּחִלּוּמֵי וְתַאמְרָנָה:
בְּצְנִיעוּת מְדוּר דוֹר עַד אֵלַיךְ נְשֹׂאֲנוּ הַבְּאֲנוּ דָם טֹהַר,
כִּיִּן שְׂמֵרְנוּהוּ כְּשֶׁר
בְּתוֹךְ מִרְתְּפֵי לְבוֹתֵינוּ.
וְאַחַת תְּבֹא וְתֹאמֶר:
נִוְתַרְתִּי אֲנִי בְּכַבְלֵי הָעֲגוּן בְּעוֹד לְחַיִּי –
שְׁנֵי תְּפוּחִים עוֹד עוֹמְדִים בְּאֵילָנִם וְהָאָדָם עֵמֵד בְּלַחֲסִים,
וְחִרְקָתִי שְׁנֵי הַלְּבָנוֹת בְּבִדְיוֹת שֶׁל לֵילוֹת צִפְיָה.
אַצֵּא לְקִרְאָת סְבוּתִי וְאֹמֶר:
כְּמוֹ רוּחוֹת סִתְיוֹ יִרְדְּפוּנִי תְּמִיד
נוֹבְלוֹת נְגוּנֵי חַיִּיכָן.
וְיוֹצְאוֹת וּבְאוֹת אֶתֶן לְקִרְאָתִי
בְּמִקּוֹם שֶׁהָרוּחַ בּוֹ עוֹדֵנוּ אֶפְל
וְעוֹד רְבוּצִים בּוֹ צִלְלִים:
וּלְמֵאֵי אוֹתוֹ דָם בְּלֹא נְדָנוּד שֶׁל טְמֵאָה
יְהֵא מְצַפּוּנִי, כְּמוֹ חוּט שִׁירָאִין
קְשׁוּר עַל מַחִי,
וְחַיִּי דָף מְסַפֵּר שֶׁל קֶדֶשׁ תְּלוּשׁ
וְשׁוֹרָה רֵאשׁוּנָה בּוֹ קְרוּעָה?

II

אָבּוּא אַל זֶה
 אֲשֶׁר רָאשׁוֹן לִי הֶעֱנִיק מְשׁוֹשׁ אִשָּׁה
 וְלוֹ אָמַר: הִיָּה
 אַחַר אֲשֶׁר מִסְרַתִּי לוֹ אֶת שְׁקֵט מִבְּטִי
 וּלְיָדוֹ הִנְחַתִּי לַיְלָה אֶת רֵאשִׁי,
 וְעַתָּה בְּצַעְרִי
 כְּבַעֲקִיצוֹת דְּבוּרִים הִקְפַּתִּי אֶת לְבִי
 וְאִין לִי דְבַשׁ כְּדִי הִקְל אֶת כְּאֵב פְּצָעֵי.
 אִם יֵאחֲזֶנִּי זֶה הָאִישׁ בְּמִקְלַעַת שְׁעָרֵי,
 אָמוּט וְאַרְצָה אֶפֶל מְלֵא קוֹמַתִּי
 וְאֲשָׂאֵר עַל הַמִּפְתָּן כְּמֵאֲבֵנֵת שְׁבִסְדוּם,
 וְאֶל רֵאשִׁי אֶת שְׁתֵּי יָדַי אֲנִיף
 כְּמוֹ אֲמִי בְּהַדְלִיקָה נֵר שֶׁל שַׁבָּת,
 אֶךְ תִּתְיַצְבֶּנָה אֲצַבְּעוֹתַי בְּאוֹתָהּ שְׁעָה
 כְּמוֹ מִנְיֹן עֲשׂוֹרֵת חֲטָאִים.

III

יֵשׁ אֲשֶׁר מַעֲלֵת אֲבֹן כְּמוֹ כֶּרֶם תִּנְעַם לִי
 וּשְׂרוּעָה לְהִיּוֹת לְאַרְךְ צִנְתָּה אֲנִי נִשְׁכַּבְתָּ,
 כְּשֶׁאִין כַּחַי עוֹמֵד לִי לְדִיוֹטָה שְׁלִישִׁית לְשִׂאת
 אֶת רֵאשִׁי אֲשֶׁר שְׁפַתַּיִם לוֹ צְרוּבוֹת וַיִּבְשׁוּת.
 בְּאוֹתָהּ שְׁעָה אֲנִי נַעֲרָה שְׁקֵטָה וּמַעֲלַפֶּת
 הַנִּגְרָרֶת עַל הָאָרֶץ וְאֲבָרִי גוֹפָה קְפוּאִים,
 וְנִשְׁאָרֶת כֶּךָ שׁוֹכַבְתָּ
 לְבִדִּי אִי שָׁם בְּלִילָה עַל גְּבִי מַעֲלוֹת הָאֲבֹן.

VIII

בְּלִילוֹת הַשְּׁמוּרִים שְׁלִי, לִילוֹת אֵין-שְׁנָת,
 בָּבֹא יָמִי אֲשֶׁר חָלְפוּ לְהַתְּיָצֵב אֶל מוֹל עֵינַי,
 וּבָאוּ בְּתוֹכְךָ יָמֵי חַיֵּיךָ שֶׁל אָמִי.
 זְרוּעוֹתֶיךָ הַדְּלוֹת, מְכוֹת רְזוֹן,
 עוֹטוֹת שְׁרוּל צְנִיעוֹת-כְּתַנֵּת-לִילָה
 כְּלָבֶן-גּוֹיל-כְּתִבִי יִרְאֵת שָׁמַיִם.
 מִתְמַרְמְרוֹת מְלוֹת בְּרֶכֶת מִפִּיל חֲבֵלֵי שְׁנָה,
 כְּלַחֵשׁ גְּחָלִים כְּבוֹת בַּתְּפִלָּה הַחֲרִישִׁית
 אֲשֶׁר יִבְשׂוּ אֶת פִּיהָ
 כְּמוֹ שְׂזִיף צְמוּק.
 וְדַמְעוֹתֶיךָ אֵז כְּמִטֵּר בְּצִרְתָּ קִמְצָנִי.

וְעֵתָה, כְּשֶׁאֲנִי עֹצְמִי אֲשֶׁה
 וּמְשִׁי חוּם אֲנִי עוֹטָה
 וּגְלוּיֹת רֹאשׁ אֲנִי יוֹצֵאת,
 וְצִנְאָרֵי חֲשׂוּף,
 וְאִמְלָלוֹת חַיֵּי רְדִפָּה וְהַשְׁיִגְתִּנִּי
 כְּמוֹ עוֹרֵב שֶׁעַל פְּרָגִית קִטְנָה יֵרֵד,
 וְלִילוֹת רְבִים חֲדָרֵי מוֹאָר,
 וְיָדֵי הַשְּׁתִימִים עַל רֹאשִׁי
 וּשְׁפָתַי מְרַחְשׂוֹת תְּפִלָּה
 חֲרִישִׁית פְּשׁוּטָה לְאֱלֹהִים,
 דַּמְעוֹתֶי בָּאוֹת כְּמִטֵּר בְּצִרְתָּ קִמְצָנִי.

עלי שלכת

I

מלים שְנַאֲמָרוּ – עֲלֵי שֶׁלֶכֶת,
 תִּשְׁאַכְנוּ, תִּפְיִצְכֵנוּ הַרוּחַ,
 וְאֲנִי אֶשְׁכַּחְכֵנוּ,
 וְאוֹתָר כְּאֵילָן בְּחֹרֶף,
 מִתַּחַת לְעֵינַיִם עֲצוּמוֹת
 וְאֶשְׁתַּק.
 הֵן הַלֵּילָה יַעֲרֹסֶל אוֹתִי: נוֹמִי,
 הֵן הַחֹשֶׁךְ יַעֲרֹסֶל אוֹתִי: נוֹמִי.
 רַק יְדֵי הַלְּבָנוֹת
 תִּתְעוֹרְרֶנָּה מִשְׁנָת,
 נְכַסְפוֹת גּוֹף אַחַר חֵם לְחֶבֶק.
 אֵלֶּה שְׁתִּימֵי יְדֵי הַלְּבָנוֹת.

II

לִפְנֵי מוֹנַח סְדוּר תִּפְלֶה יָשׁוּן,
 מִצְהֵיבִים דְּפִיו וּקְצוֹתֵיהֶם מְקַפְּלִים
 בְּתַחֲנוּת עַל טַל וְעַל מָטָר,
 בְּעֶקֶדֶת יִצְחָק
 וּבְכִבְשׁוֹן הָאֵשׁ שֶׁלִּנְמָרוֹד.
 דְּמַעוֹת חֲרִישִׁיּוֹת שָׁמָּה נִשְׁרוּ
 וְאֵת הַדָּף רָכְכוּ
 כְּהַתְרַכְּךָ הַלֵּב בְּאֲמִירַת תְּחִנָּה,
 וְתַחַת כָּל יְהִי רָצוֹן אֶצְבַּע סִימֵן הוֹתִירָה
 וְהֵם הַשְּׁחִירוּ בְּאֲמִירוֹת שְׁבַע פְּעָמִים.
 וּמִי אֶפּוֹא יִשָּׂא עֵתָה זֶה הַסְּדוּר בְּחֹרֶדֶת קֶדֶשׁ
 מִתַּחַת לְזָרוּעוֹ?
 וּמִי יִהְפֹּךְ דְּפִיו הֶצְהָבִים?
 אוּלַי אוֹתוֹ לְשַׁלְּחָנִי הַמְּכֹסֶה יֶרֶק אֶקַח,
 בְּאֲמִצֵּעַ אֲנִיחֵנוּ,
 וַיִּבְשֹׁת כִּי תִבֵּא עַל לִבִּי
 אֶל שְׁפִתַי הַצּוֹרְבוֹת אֲגִישׁ אֶת הַסְּדוּר.

III

דרישת שלום לי.ג.

קָרַן זֶהָר אֶת פְּנֵי הָאִירָה,
 נִזְכַּרְתִּי בְּעֵשְׂרִים וְאַחַת שְׁנוֹתַי.
 כֵּת צַפְרִים רַפְרָפָה סָבִיב רֵאשִׁי,
 וְחוּטֵי זָהָב בְּשַׁעְרוֹתַי.
 הָאֲדָמָה הִיְתָה רַכָּה תַּחַת רַגְלִי,
 מִבְּרִזָּה בּוֹאֵךְ אוֹדְסָה.
 בְּפְרִיחֹתַי עָרַב לִפִּי הַלְחֵם הַשָּׁחַר
 כְּמוֹ אָבִיב
 וְכֹטֵל שַׁחֲרִית.
 וְעַל כָּל שְׁבִיל כְּבֹר הִיְתָה אָבֵן מִיְכָנָה,
 רַחֲבָה וְנִמּוּכָה כְּעֶרְבָה הִיא עַל הָאָרֶץ.
 הַשְׁלֵתִי נְעָלַי וּפּוֹזְמָקְאוֹתַי
 וְהִגַּעְתִּי רֵאשׁ גְּלוּי לְאֲדָמָה קִיצִית חֲמָה
 מִשְׁתַּחֲוֶה לָהּ וּלְשֹׁמֵשׁ וּלְעֶצְמִי
 וְכִמוֹ פֶּעַמּוֹן אֲזֵ הַצֵּטְלָצֵל צְחוּקִי
 חֵא, חֵא, חֵא
 עַל דֶּרֶךְ חֲגִיגִית.
 מֵר גּוֹטְמוֹן, דִּב כְּבַד-גּוֹף חִיכֵן שְׁכִמּוֹתָהּ,
 עֲצוּב לָהּ וְדָאֵי עֵכְשׁוֹ, בְּשִׁבְתָּהּ
 בֵּין גְּרַמְנִיּוֹת גְּבוּהוֹת קוֹמָה
 וּמְנֹת הַבוּטְרָרְבוּט שָׁם בְּבֶרְלִין,
 לְחַקֵּר מִתּוֹךְ סִפְרִים כְּבָדִי מִשְׁקֵל
 לְרֵאשִׁיתוֹ וְתַכְלִיתוֹ שֶׁל עוֹלָמְנוֹ הָעֲצוּב.
 וּבְאֶשֶׁר לִי, יֵשׁ לִי לוֹמֵר רַק זֹאת:
 אֶת שְׁתֵּי יָדַי עֲשִׂיתִי כְּעִבּוֹתוֹת
 לְמִשְׁךְ הָעֵגְלָה וּבָה עִמִּי יַחְדָּיו
 כְּשִׁלְשִׁים זְאֵטוּטִים מְשֻׁפָּל רְחוּבוֹת.
 תְּכוּפוֹת אָנוּ בּוֹכִים,
 גַּם צוֹחֲקִים תְּכוּפוֹת,
 אֶלֶף-בַּיִת, רַב הַשָּׁנִים וְהַחֲבִיב,

בְּכַתּוֹת תְּמוּהוֹת וּמְשַׁעֲמֹת עוֹמְסִים.
קִבַּל דְּרִישַׁת־שְׁלוֹם הַזֹּאת מִמְּנִי
כְּמֵלֵא חֶפְנִיִּים חוֹל קַל שֶׁל אוֹדֶסָה,
שֶׁבְּמִפְתִּיעַ עַל רֵאשִׁי נוֹפֵל,
בָּא בְּאַזְנוֹיָהּ, בֵּית־צֹאֵר שְׁלֶךְ
וּמִי יוֹדֵעַ אֵיפֹה עוֹד.

ילדיי

היום מבעד לפתייתי השלג הנופל
ילדי נראו אלי בערפל.

שנים ועוד שנים הקיפוני ואתי
באו בתרעמת ומשכו בשמלתי:
– שחקי עמנו. אנו מעגל
בתוך את,

והגידי מפני מה עולם חיים מנו מנעת?
רקיקים להם נתתי, כל אחד לאכל שדלתי.
בתרוץ כי את כתבתם אבדתי התנצלתי.
ארבעה היו. והקטנה את תלתליה
היתה סורקת וכובע פורים חבשה עליה.
מאשרים התרוצצו וכף מחאו,
שמחים על פגישה זו שבחלום זכו.

פתאם פתח את פיו בני הבכור
ובהתרגשות רבה דבר לאמר:
– לא כלום אני, כי לא הייתי, לא אהיה,
טעם אשר, טעם צער לא אזכר.
יש אשר ארד לעולם לי זר
ובשאונו אני שומע הד קולה.
מדוע את חלקי שלי נועד ולי נגזר
לי לא נתת –

בעולמכם – של דמע ונגינה?
רעיוני שלא נולד בארץ החיים,
ראיתי מפרפר בין הרקיעים.
מה בצע בשיריך, בכל הנגינות והמקהלות
אם נשמותינו תחתייהם כומשות, נובלות?
אינך תכלית הכל,
אינך ראשית ולא מחשבת האחרית,
למה אשא גזרת העולמות נדונו להקרית?

יוקדות בי להבות אש עוד לא מבערה,
 ללא תפלה בוכה בי צערה,
 קוראים לי מפתנים של הויה לי לא נודעת.
 למה בכף הקלע פה אותי קלעת?
 מרתחת דבריו פתיתי השלג הופשרו,
 לחלחו עיני ודמעתי היתה נוצצת.
 רחמי בתי הקטנה עלי אז נכמרו
 ואל ברפי הצמידה את המצח.
 לא אכפת לי כלל ואי אפשי -
 אמרה ויכולתי חוש היטב את חיוכה -
 אל תבל זו כלל לא תערג נפשי,
 מציאה שאני מוחלת בלי תמורה.
 אלו באתי לעולם כי אז הייתי
 ודאי אחת כמותה, צרה צרורה,
 במריבה ובמדון תמיד עם כל השאר.
 ומהו כל התענוג המפקפק
 שבחריקת העט תמיד על הניר?
 רציתי לנשקה, אבל שפתי
 פגשו רק שלג מתמוסס וקר,
 בקשתי לחבקה אך בין ברפי
 למצא ראשה הקט מני נבצר.

בערפל המתעבה משלג הנופל
 חזיון הילדים שלי נעלם וגז,
 רק בת קול פסיעותיהם באזני הומה
 כצליל פעמונים ברוח עז,
 ואני אותה שומעת בשעות לילה ודממה.

מתוך הספר דער מלך דוד אליין איז געבליבן [המלך דוד לבדו נשאר],
 ניו יורק 1946.